

LIGÁRADAN PÁBLO JOUN ÉFESONA

Labürüjan Páblo joun tílana ligílisi to Éfesoboun

¹ Anája áu Páblo, le lání Jesucrístu apóstolu láu lugúndan Búngiu, nabürüjañoun gárada to jun, jugúya le lánigubei Búngiu ja afiñebaña luágu Crístu Jesúsu lídan ubúrgu le Éfeso. ² Binílaün Wáguchi Búngiu lúma Wabúreme Jesucrístu, ibíja jumá gíñe darángilaü jámagiñe.

Abíniruni le wánibei lugúndun lídan wamá ában lúma Jesucrístu

³ Rúwama uweírighuni lun Búngiu, Lúguchi Wabúreme Jesucrístu, lugúndun láu lídan wamá ában lúma Wabúreme Jesucrístu, biní laadiwa láu sun luwúyeri abíniruni le lánina siélu. ⁴ Lubáragiñebeí meja ladügüni Búngiu ubouú, anúadira lumútiwa lun lánigubadiwa lan láu le lúnbei ladügüni Crístu wawágu, lun weréderun madúnruna ligíbugiñe, derégeguñu woúngua lun. ⁵ Fánrein lumútiwa lúmagiñe binárü, láu línsiñejabu, lun lerésibiruníwa queísi lirájüñü lídaangiñe Jesucrístu, ladüga ligía lan lugúndaanbei woun. ⁶ Ligía súnwandan lubeí wíchugun uweírighuni lun Búngiu luágu luweírín lareíni le áubei labínirawa dan le lídan wamá ában lúma Liraü le jínsiñebeí lun. ⁷ Láu luweírín lareíni Búngiu, sálba láadiwa láu líta Liraü le áwiyurubei wawágu dan le loúnwenbei luágu gurúwa, ferúdnaleí wafígoun. ⁸ Arúfuda láali

Búngiu lareíni woun le tímatimaati láu líchugun sun luwúyeri subúdi lúma gunfaráandaü woun, ⁹ subúdigüda láali layúmajan lé meja arámudaguabei woun, o arítaguni lan le lasáminarubei ladügün. ¹⁰ Según arítaguni le, le lúnbei lagúnfulirun quei lubúdubu dánme le lachülürün lidáni, ladúnraguagüdübei Búngiu sun cátei lábugiñe lagúmadijan Crístu, dándu lé buri siélubei quei le ubouágubei.

¹¹ Láu lídaañadiwa lan ában lúma Crístu, anúadira lumútiwa Búngiu lúmagiñe binárü lun werésibiruni wafánran lídan le lúnbei líchuguni, áni sun le, lídaañein lugúndan Búngiu le adügübalin sun cátei quei labúseeruni. ¹² Anúadira lumútiwa lun wabágaridun, wagía le afíñebei luágu Crístu furúmiñe, lun liñurúniwa líri Búngiu luágu luweírigan. ¹³ Jugúya gíñe, dan le jagáambunbalin ugánu le lánina inárüni—ugánu le anügübalin asálbaruni jun—ába jafíñerun luágu Crístu queísi jasálbaragüle, ába lídan jumá ában lúma, ába larúfuduni Búngiu luágu lánigu jumá láu líchuguni Sífiri Sándu le uágubei laríñaga, jun. ¹⁴ Sífiri Sándu ligía ában lichoúrún Búngiu woun luágu werésibirubei lan alágan le lúnbei líchuguni Búngiu woun dánme lagúmuchuni lasálbaruniwa, wagía le lánigubei, lun liñurúniwa líri luágu luweírigan.

Lamúriajan Páblo lúma Búngiu lun líchugun subúdi joun afíñetiña

¹⁵ Ligía dan le lubeí nagáambunbei luágu afíñeni le jídaanbei luágu Wabúreme Jesúsu, lúma luágu ínsiñejabuni le juágubei joun sun ja lánigubaña Búngiu, ¹⁶ másuti neteíngiruni Búngiu

juágu dan le narítangun juágu lídan nayúmuragun lun. ¹⁷ Amúriajatina lúma Lubúngiute Wabúreme Jesucrístu, Úguchili Weíriguti, lun líchugun subúdi íñugiñeti jun lun gunfaráanda jumáni le lasúbudiragüdübei jun, lun gíñe jasúbudirunitima Búngiu buídu. ¹⁸ Amúriajatina lúma Búngiu lun larúgoungadagüdüni jisáminan lun jasúbudiruni ca lan uágubei lagúara jun lun jeménigidún luágu, lúma lun jasúbudiruni ída líña lan luweírigun lúma lirísin alágan le líchugubei Búngiu joun lánigu. ¹⁹ Amúriajatina gíñe lúma lun lasúbudiragüdüni jun ída líña lan luweírin lubáfu le mébejabei le ñadágimeinbei wádan, wagía le afíñebei luágu. ²⁰ Ubáfu le, ligía méme le larúfudubei Búngiu láu sarágu érei dan le lásaaragüdünbalin Crístu lídaangiñe ouweni, ába lañúuragüdüni lueigiñe louñwenren yágüta siélu. ²¹ Rúlumuti lougiñe sun gumádi, ubáfu, érei lúma arúejani lé buri siélubei, lúma lougiñe sun le gayáraabei liridún, dándu lídan dan le queísi lídan le lúnbei liábin. ²² Rúlumuti sun cátei lábun lubáfu Crístu, rúlei gíñe Crístu guánarügü lun ligíaba lan ichügüdinaü joun sun gürígia ja lánigubaña, ja gíribaña lilígilisin. ²³ Gürígia jagía, ja méme lúgububaña Crístu, buin jáña láu libágari Crístu (láu lubáfu láni Espíritu), áni Crístu guánarügü adügübalin sun catei áni ágüdajaleí.

2

Sálbaadiwa láu lareíni Búngiu

¹ Rújali Búngiu ibágari magúmuchaditi jun úara lúma Crístu le lásaaragüdübei lídaangiñe ouweni, láu sún meja jiláñugidún lan lun cátei le luáguti Búngiu,

lurúma wuríbani lúma figou buri le gádaanbalün. ² Lídan meja dan ligía, falá jumuti láni ubou le jémpulu, adügei lugúndan Máfia, le agúmadirubaliña espíritugu garábalirugu, le ñadágimeinbei jádaangiñe ja magáambadibaña lun Búngiu. ³ Ítara líña meja giñe wabágaridun, sun wagía, luágu ában dan, afálarei wayúmajan, agúnfulira lúma lugúndan wagáburi lúma lugúndan wasáminan, queisi gürígia garaüwarügütiña. Ligía lúnti lubei yebe láburujan lanárimel ligáñi Búngiu wawágun queisi ja jíbiri. ⁴ Weíriri lugúdemejabu Búngiu, ⁵ ába larúfuduni luweírin línsiñejabu woun láu sún meja jiláñugidiwa lan lun cátei le luáguti Búngiu lurúma wafígoun. Ába ladáraruni lubéneri ibágaril magúmuchaditi woun láu lásaaragüdüni Crístu lídaangiñe ouweni. Sálbatiwa lubeíti láu lareíni Búngiu. ⁶ Sarágüda lumútiwa giñe Búngiu lídaangiñe ouweni lánina figou láu lásaaragüdüni Crístu lídaangiñe ouweni, ába líchuguni wabára woun lúma Crístu yágüta siélu, lúma uweíriguni lánina ubáraü ligía. ⁷ Ladügünbalin líra lun larúfuduni luweírin wínsiñe lun lúma lareíni woun lídan Crístu Jesúsu lídounme dan le lúnbei liábin. ⁸ Sálbawádiwa luágu lareíni Búngiu, luágu wafíñen luágu. Máma jamúga ában cátei le wagía guánarügübei adügübalin, Búngiu íchugubalin wasálbarun woun. ⁹ Máma lídaangiñeti cátei le jamúga ladüga mútu, lun úa lan ni ában apántajati lueígiñe. ¹⁰ Lugúndun Búngiu adügübaliwa, iséri gürígia wagía lídan Crístu Jesúsu lun wadügün cátei buíti, quei larítaguni lúmagiñe binárü.

Waráandarun lúma Búngiu lídaangiñe Crístu

11 Jarítagua jumá lubeíti luágu ída jíña lán meja furúmiñe. Máma meja lídaangiñetün jarásan juríu, ligía lébubei gürígia ja juríu, ja erésibirubalin circuncisión, ába jagúarunün, “gürígia ja merésibirubalin circuncisión”, o gürígia ja mámabaña lánigu Búngiu. 12 Lídan meja dan ligía, ibídiñegili meja Crístu jun, mámagidün meja lílana linásiñun Israél, ja lumútuniñabaña Búngiu, bougudiñadün meja lueí lidáradun Búngiu joun lánigu lúma sun le lúnbei líchuguni joun lábugiñe darádu ligía. Jabágariduñá meja ubouágu meménigiga, ibídiñega Búngiu le inárütibeí jun. 13 Ánjeinti guetó, quei lídaañadün lan ában lúma Crístu Jesúsu, jugúya meja le dísebei lueí Búngiu, guetó yaráfaadün lun, láu loúnwen Crístu. 14 Barü laadiwa Crístu lídoun aráandaruni, ladüga adüga láaña juríu jáma ja mámabaña juríu lun ában méme jamá mútu, güríngua lumúti gáganiguaü lé meja afánreinragubaliña. 15 Gumúguagüda lumúti cátei le lilúrudun Moisés láu sún buri gumádi lánina lúrudu ligía láu loúnwen, adügeina láña juríu jáma ja mámabaña juríu lun ában mémebaña lan lídan. Ítara líña ladügüni aráandaruni wádaangua. 16 Láu loúnwen Crístu luágu gurúwa, ába lagúmuchaguagüdüni wuríbu lé meja jádaanbei juríu jáma ja mámabaña juríu, ába laráandaragüdüniña biángubei lúma Búngiu, adügeina láña biángubei lun ábanrügü lan mútu—lumútuniña Búngiu jagía.

17 Ñübinti Crístu, ába lapúrichijani ugánu buíti luáguti aráandaruni lúma Búngiu joun sun gürígia, dándu jun, jugúya le mámabei juríu já meja dísebaña lueí Búngiu, quei woun, wagía juríu já meja

yaráfabaña lun Búngiu. ¹⁸ Lídaangiñe Crístu, sun wagía, juríu máma juríu, gayáraati wayárafadun lun Búngiu láu lubáfu ában méme Espíritu, le Sífiri Sándu. ¹⁹ Ligía mámaadün lubeí teréncha lun larúeijan Búngiu, lílanaadün larúeijan quei sun ja lánigubaña. Lufámiliangu Búngiu jugúya. ²⁰ Sun wagía afíñetiña, dándu juríu quei máma juríu, ítara wáña quei ában ligílisi to ligíbuaguboun wagábu le jábunubei apóstolugu jáma profétagu. Cátei lé buri jarúfudajabei, ligía wagábubei, Jesucrístu meme ligía dübü le weírigutimaabei lídan ébuu ligía. ²¹ Luágu ébuu ligía le Crístubei tiñúrawagua múna tugúya (wagía afíñetiña), aráanseñu sun tumégegún buídu darí lun tiábin lun ában tan ligílisi to derégewatu lun Crístu, to giñe lídaantu ában lúma. Ítara wáña wagía le afíñebeí luágu Crístu. ²² Ítara líña lubeíti, jugúya giñe le mámabei juríu, lídaañadün ában lúma Crístu, oúndaraguatün jáma súngubei ja jíbiri lun wayábin sun wagía lun ítara wamá quei ában múna to ñí lubei lagánawa Búngiu láu láni Espíritu.

3

Luwádigimari Páblo lun lapúrichijan luágu Crístu joun ja mámabaña juríu

¹ Ligía lébubei nayúmragun, áu Páblo, lun Búngiu juágu. Daüwañu níña lueígiñe luwádigimari Crístu le adüga náalibeí jagánagua, jugúya le mámabei juríu. ² Mósu subúdi jumáli lan luágu rúlaali lan Búngiu wadágimanu le nun láu lareíni, luágu jáni fuleísei. ³ Queísi nabürüjan jun, adüga lumúti meja Búngiu ában aráansejani juágu, jugúya le mámabei juríu, arámudaguati aráansejani ligía, ába

lasúbudiragüdüni nun. ⁴ Láu jalíjani le nabürüjabei, jasúbudirubei luágu gunfaráanda náni laráansejan Búngiu luágu Crístu, lé meja ligíarügübei asúbudirei. ⁵ Masúbudirawagüdünti aráansejani ligía lun ni ában lídan meja dan le sügüjalibei, ánjeinti guetó, láu lubáfu Sífiri Sándu, arúfuda láali Búngiu joun láni apóstolugu jáma profétagu ja derégeguabaña jóungua lun le gumúti. ⁶ Niján aráansejani ligía. Lídaangiñe ugánu le lánina asálbaruni, jerésibirubei ja mámabaña juríu alágan le méme lúnbei jerésibiruni juríu, áni líbirigu méme lúgubu Crístu, gafánraantiña gíñe lídan méme dimúrei le líchugubei Búngiu joun juríu luágu gayára lan weréderun richágu ligíbugiñe Búngiu lídaangiñe Jesucrístu. ⁷ Fuleísei láadina Búngiu láu líchugunina lun napúrichijani ugánu ligía láu lubáfu, laú sun madüna náni yebe fuleísei ligía. ⁸ Ünabutimaatina sügü láu le ünabutimaabei jádan lánigu Búngiu, láu sun líra, rúlaali ubáfu le nun lun napúrichijan joun ja mámabaña juríu luágu luweírin jarísín lídan Crístu le mébejabei. ⁹ Rúlaadina Búngiu, le adügübalin sun cátei, lun nafúraanguagüdüni joun sun gürígia ída líña lan lanügün aráansejani ligía lé meja arámudaguabei fulásu. ¹⁰ Arámudaguati meja aráansejani ligía lun guetó lan gayára lan jayábin sun láni Búngiu ánjeligu ja arúeijabaña siélu lun jasúbudiruni lichú láu Búngiu lídan sun luwúyerigu jádaangiñe afíñetiña, ja lílígílisinbaña Crístu. ¹¹ Úraguati sun le lúma larítangun Búngiu le larítagubei lúmagiñe lubáragiñe lagúmeserun sun cátei, le lagúnfulirubei lídaangiñe Wabúreme Jesucrístu. ¹² Lídaangiñe Crístu, gayáraati wayárafadun lun Búngiu láu eménigini le líchugubei wafíñen luágu

Jesucrístu woun. ¹³ Ligía nayúmuragunbei jun lun máburujan lan jarüna lueígiñe le nasúfurirubei juágu, lugúndun weírirügüti cátei líra jun.

Línsiñejabu Crístu

¹⁴ Ligía lubeíti lébubei nájuduragun ligíbugiñe Lúguchi Wabúreme Jesucrístu, ¹⁵ le Jáguchibei sun lufámilian Búngiu ubouágu lúma siélu.

¹⁶ Amúriajatina lúma Búngiu lun líchugun érei lúma ubáfu jun según luweírín ubáfu le lúmabei, lun jídin jubáruaguoun láu Sífiri Sándu le jídaanbei.

¹⁷ Amúriajatina gíñe lúma lun jíchugun fulásu tídan janígi lun laganoun Crístu ñi, láu sun jafíñen luágu, ¹⁸ lun gíñe láu lan ában ínsiñeni weíríti, derégüdagu jídan, gayára lan gunfaráanda jumáni lítulen, limígifen, lujúlilin lúma líñun línsiñejabu Crístu buídu, jáma sun jíbiri affíñetiña.

¹⁹ Amúriajatina lubeíti lun jasúbudiruni ínsiñejabuni le, le weírítimaabei lueí sun le wayáraabei asúbudira, lun lúma jumá Búngiu le gumúti.

²⁰ Guetóti, iñurúalá líri Búngiu le gabáfubei lun ladügün gíbe sügü láu le wamúriajabei o le lan wasáminarubei, láu lubáfu le ñadágimeinbei wádan.

²¹ ¡Arijúalá luweírígün Búngiu lídaangiñe sun le ladügübei jádan lánigu lúma lídan Crístu Jesúsú luágu sun sígulu lúma sun dan! Ítaralá.

4

Lídaañadiwa ában láu lubáfu Sífiri Sándu

¹ Ladüga sun le adüga láalibei Búngiu jun, ligía namúriajabei júma, áu le adaürübei lueígiñe luwádígimari Crístu, lun jóuseragun júngua quei lúnti lan jadügüni ja únbaña wájali lan Búngiu lun

lánigu jamá quei lagúarun jun. ² Ūnabugu jumá, jínsiñejabu, gagúraasun jumá, areída jugúyame joun jíbiri. ³ Joúcha jumá lun lídan jumá ában súnwandan láu lídejan Sífiri Sándu, eíbuga jumá lídan darángilaü júmagua, ítara lúba lídaanbadün lan ában súnwandan. ⁴ Lúnti wanáangun woúngua lídan ában, lúma jáma jíbiri lánigu Búngiu ladüga lumégegung lan ában méme úgubu le giribeí lúgubu Crístu sun wagía, ligía méme Sífiri Sándu le lídaanbei cáda ában wádaangiñe, wájali Búngiu woun lun wabíjini ában meme eménigini luágu walágaante lídaangiñe. ⁵ Ligía méme Abúremein Wabúreme súngebey, ligía méme wafíñen luágu Jesucrístu, badíseitiwa sun wagía lídan líri Abúremein ligía. ⁶ Ában rügüñein Búngiu Jáguchi súngebey, jóúgiñeñein súngebey, ñadágimeinti jáu súngebey, áni niñein jádan súngebey.

⁷ Rújali Crístu sarágu luwúyeri ubáfu joun lánigu, rúlaali ubáfu le labúseerubei líchugun lun cáda ában wádaangiñe, woun. ⁸ Ligía laríñawagunbey tídan Lerérun Búngiu luágu Crístu.

Múdeiti siélun barüina láña adaürütiña lúmagua, ába buri líchugun ubáfu joun gürígia.

⁹ ¿Cáti míni lan “múdeiti”? Míni lan luágu rarí lan furúmiñe lídoun ubáraü buri le ünabutimáabei ubouágu. ¹⁰ Crístu le arárirubei lun ubouágun, ligía méme gíñe le amúdeirubei lídoun líñun-ágei siélu láu sun luweírigan lun labuínchagüdüni súngebey láu guánarügü. ¹¹ Ába líchugun ubáfu lun cáda ában jádaangiñe afíñetiña luágu. Añájein rúti joun lun apóstolugu jamá, jíbiri lun ladímurejan Búngiu jayúmulugugiñe, jíbiri lun jóúdin apúrichijeí ugánu buíti lánina asálbaruni joun ja magáambun

jamágilibei ugánu ligía, jíbiri lun jafádirijan lúma lun jarúfudajani Lerérun Búngiu. ¹² Ítara líña laráanseruniña lánigu lun gayáraabei lan jesériwiduni buídu, ¹³ lun jedérebudagüdüniña jíbirigu lídan Crístu daríme wachülürün sun wagía lun lídan wamá ában lídan wafíñen luágu Jesucrístu, le Liraü Búngiu, lúma lídan lisúbudinwa. Ítara lúba gürígia wamá weínamujaña lídan weíbugun lúma Crístu, ítara lúba wagáburidun queísi lagáburidun Crístu. ¹⁴ Mítaraanjádiwame quei irájüñü lun ménreengun lan wasáansijan lun ladúurujaniwa ligárabalin furúmieguarügü iséri luwúyeri arúfudajani lun wáburujan lídoun jayéeni gürígia bíbutiña ja abúseerúbaña janügüniwa lídoun üma le maríchabei. ¹⁵ Lubáragiñe líra, wadímurejabei inárüni láu ínsiñeni lun wawáanserun lídan sun luwúyeri lídan ában lúma Crístu le ichügüdünaübei joun sun lánigu ja gíribaña lúgubu. ¹⁶ Sun wagía le lúgubu Crístu, úraguatiwa lídan ában lábugiñe lagúmadijan Crístu, cáda ában wádaangiñe gayáraati wíderaguniña ja wíbirigu. Ítara lúba gayára lan wawáanserun súngubei lídan weíbugun lúma Crístu, awáanse wagíame lídan ínsiñeni.

Iséri ibágari lídan Crístu

¹⁷ Niján lubeíti cátei le nariñagubei jun lídan líri Wabúreme. lun jebé lan jabágaridun quei ja ibídiñejabubaña lun Búngiu, ja abágaridubaña úragua lúma jasáminan le málabei. ¹⁸ Darúgu líña láu jasáminan, úati ibágari le ñübinbei lúmagiñe Búngiu jádan lugúndun ibídiñeti ni cáta joun lurúma tidére janígi. ¹⁹ Féridi jamáli jabúsigari, derégeguaaña jóungua lun wuríbani, adügatiña

sun luwúyeri iwíyeyi láu ugúndani. ²⁰ Ánjeinti jugúya, máma líña jafúnrendeirun lúmagiñe Crístu, ²¹ ladüga inárüni lan luágu agáamba jumá luágu Crístu, arúfudajoúati inárüni lé meja larúfudajabei, jun. ²² Ánjeinti luágu binádu ligáburu jabágaridun, arúfudajoúati jun lun jígiruni binádu meja jigáburu le mabuídunjalibei láu jagúnfulirun lúma luríban ayúmajani le gayéeraguadibei, ²³ arúfudajoúati jun lun iséri jumá lídan jáni espíritu lúma lídan jisáminan, ²⁴ lun iséri lan jigáburu, buíduñu, jarúmañu le gumúti queísi ligáburu Búngiu.

²⁵ Ligía jebé lubei jayéejan, adímureja jumeí inárüni jáma jibirigu lugúndun lánigu ában méme úgubu sun jugúya, le lúgubu Crístu.

²⁶ Moún lumuti jagáñidun le lánina afígoujani, moún lumuti giñe jálüdün sarágu dan arítagua luágu cátei le agáñidagüdübalün— ²⁷ míchiga jumá lúgaaru lun Máfia ítara.

²⁸ Le jíwerubei, jebé líwerujan, luwádigimarida láu ában arúmani lun lagüriaragun lúngua, lun giñe gayára lan líderaguniña ja gudémebaña.

²⁹ Madímureja jumá liwíye dimúrei, jarúmalá jadímurejan lun gayára lan jíderaguniña ja agáambubalün, ibíja jagíame abíniruni lídaangiñe jerérun. ³⁰ Majírudaguagüda jumeí Sífiri Sándu, lugúndun níjein Sífiri Sándu jídan lun jasúbudirúniwa queísi lánigu Búngiu daríme lachülürün wéyu lun jasálbarun le gumúti.

³¹ Ígira jumeí sun magúndani, sun iyéreejabuni, sun agúaraguní lánina igáñi, sun anábajani, lúma sun wuríbani. ³² Buídu jumá, gudémejabu jugúyame

júmagua, ferúdunagua jumá júmagua ítara quei ferúduna lánün Búngiu lídan Crístu.

5

Ída lúba lan ligáburí jabágaridun lirájüñü Búngiu

¹ Quei lirájüñü jubeí Búngiu ja jínsiñetiña lun, jóucha jumá lun ítara lan jigáburí quei ligáburí. ² Jínsiñegua jumá júniwagua ítara quei wínsiñedun lun Crístu, ába lederegeragun lúngua wawágu queísi ában mudún le adágarawagüdüti lun Búngiu. Ítara líña línsiñejabu Crístu woun queísi cupáli le buíti líjeme, le águdajóubei lun Búngiu, resíbi lumúti láu ugúndani.

³ Quei lánigu jumá Búngiu, moún lumuti ni lun jadímurejan luágu salúfuri, ni ámu luwúyeri iwíyei, ni luweínamu águu. ⁴ Mawíyelá jiyúma, maríñagun jugúyame libídiouniga áu, ni dimúrei málati, ladüga mabuídunti buri cátei le. Lubáragiñe jadímurejan cátei líbeina líra, yúsu jumeí jiyúma lun jíchugun eteíngiruni lun Búngiu. ⁵ Subúdi jumúti luágu le lan agámariduti mamárieidunga, o ladügün lán buri cátei wíyeti, o labágaridun lídan luweínamu águu— le queísigubeirügübei lanügüni irísini lisándunme— siñáti gafánran lan lídan jarúeijan Crístu lúma Búngiu. ⁶ Mayéedagualaün ni ában láu lagübüri buri dimúrei, lugúndun ladüga buri cátei wuríbati le, láburuja lanárime ligáñi Búngiu jawágun ja magáambadibaña lun. ⁷ Dírei jumá jaweí jíbe gürígia jára.

⁸ Lídaañadün meja lubúriga, ánjein guetó, quei lídaañadün lan ában lúma Wabúreme, lídaañadün larúgounga. Ítara líña lubeíti agáburida jumá

queísi gürígia ja eíbugubaña lídan larúgounga.
⁹ Gürígia jagía, areídatiña, surúti jabágari, jinsiñeti inárüni joun. ¹⁰ Joúcha jumá jafúnrendeiruni ca lan jinsiñebei lun Wabúreme. ¹¹ Mádanlaün buri cátei málati le jadügübei ja lánigubaña lubúriga, sagárügü jumeí lídoun larúgounga láu lubuídun jigáburyi. ¹² Rúti busíganu íbini lun ladímurejoúniwa luágu buri cátei le jadügübei arámudaguarügü, ¹³ dan le larúfuduni larúgounga luágu wuríba lan jagáburyi, ába jasúbudiruni luágu inárüni lan, gayáraati jayábin ja lídaanbaña lubúriga lun lídoun larúgounga. ¹⁴ Ligía lariñawagúnbei.

Agáguduabá, bugúya le arúmugubei,
 sarába jádaangiñe jiláaña,
 ábame larúgoungadágüdün Crístu báu.

¹⁵ Touñigi jumá lubeíti buídu ída líña lan jóuserun. Mabágarida jumá quei íbídiougu táu, jabágarida quei chu táu. ¹⁶ Yúsu jumeí jidáani lídan cátei buíti, lugúndun níjein sarágu wuríbani lídoun buri dan le. ¹⁷ Ligía mabídiouniga lubeí jáu, jóúcha jumá gunfaráanda jumáni ca lan lugúndaanbei Wabúreme. ¹⁸ Mabácharuada jumá, lugúndun barü lumútiña líra gürígia lídoun féridi, lubáragiñe líra, buínjuma láu Sífiri Sándu. ¹⁹ Adímureja jumá júmagua luágu luweírigun Búngiu, erémuja jumá luágu, jerémuja táu sun janígi lun Wabúreme. ²⁰ Rújuma eteíngiruni lun Búngiu Úguchili súnwandan luágu sun cátei lídan líri Wabúreme Jesucrístu.

Igáburyi le lúnbei wagáburiduni jáma ja wábiñebaña

²¹ Derégegua jumá júniwagua, ítara lúba jarúfuduni linében Crístu jun.

²² Lúnti derégeguñu tan würi túngua lun túmari quei lun Wabüreme Jesucrístu, ²³ lugúndun wügüri tichügüdinabei lúmari ítara quei Crístu lan tichügüdinabei lilígilisin. Crístu giñe Jasálbaragülebei gürígia ja gíribaña lilígilisin, ja méme giñe gíribaña lúgubu Crístu. ²⁴ Ítara quei jagáambadi afiñetiña lun Crístu, ítara líña giñe lúnti lan gagáambadi jamá würiña joun jámarigu lídan sun cátei.

²⁵ Jínsiñetá lúmari wügüri lun quei luweírín wínsiñe lun Crístu, wagía le lilígilisin, ába líchuguni libágari wawágu. ²⁶ Ladügünbalin líra lun larúmadagüdüniwa lídaangiñe le binádubei láu wabásterun lúma giñe láu lerérun, ²⁷ lun larúfuduniwa ligíbugiñe queisi ában würi to ayárafaduboun lun túmari—buídumeraütu, jarúmañu, aráanseñu, ni cáta mégeiti tuágu, ában würi derégüdaguatú, úaraguatú. ²⁸ Ítara líña lúnti lan tínsiñedun lúmari wügüri lun quei línsiñe lúgubu guánarügü lun. Le jínsiñejabuti tun lúmari jínsiñeguati lúngua ladüga ábanjali lan láu jágubu. ²⁹ Úati gürígia mebéresenti láu lúgubu guánarügü, jóügüdarügü lumúti, toúnigileí. Ítara líña giñe ladüga Crístu tun lilígilisin, ³⁰ ladüga lúgubu tan, áni wagía líbiri úgubu ligía, ábanjadiwa lúma. ³¹ Laríñajare tídan Lerérun Búngiu. “Ligía lígirubei lubeí wügüri lúguchi túma lúguchu lun lamárieidun túma lúmari, ábame jayábin jagía biángubei lun camá jamá ábanrügü.” ³² Níjein ában oúnwenbun inárüni arámudaguati lídan dimúrei ligía. Aríñagatina luágu luáguti lan lúaradagun Crístu jáma lánigu ja gíribaña lilígilisin. ³³ Laríñaguña giñe dimúrei ligía luágu cáda lan ában jídaangiñe lúnti lan jínsiñe tan lúmari

lun quei línsiñegua lúngua, lun gíñe inébe lan túmari würi tun.

6

¹ Isáanigu, le lúnbei jadügüni queísi afíñetiña lun gagáambadi jumá joun jagübürigu, lugúndun ligía richábei. ² Niján ában gumádi weíríti lídaangiñe ligúmadin Búngiu le anügübei buíti woun láu wagúnfuliruni. “Inébelá bóguchi túma bóguchu bun lun buídu lan dan bun, ³ gabágari amürüme migífe ya ubouágu.”

⁴ Jugúya agübürigu, magáñidagüda jumáña jisáanigu, agüriajarügü jumáña buídu lun gagáambadi jamá, arúfudajeina joun lun jafíñerun luágu Wabúreme.

⁵ Músu, gagáambadi jumá joun jiyúbudirigu ya ubouágu láu inébesei, láu anúfudei, lueí ñi lan mégeiti lídan jesériwidun joun. Juwádigimarida buídu láu sun tarúman janígi camá jamuga lun Crístu jesériwida. ⁶ Seríwi jumáña buídu, mámarügü dan le aríagu jáña lan jun lun jeréderun buídu jáma, seríwi jumáña buídu súnwandan quei esériwidutiña lun Crístu, adügeina lugúndan Búngiu táu sun janígi. ⁷ Adüga jumeí juwádigimari láu ugúndani, camá jamuga lun Wabúreme jadügei máma joun gürígia, ⁸ ladüga subúdi jumáli luágu cáda lan ában jídaangiñe, dándu idámuni quei máma idámuni, lafáyeirubei Wabúreme según buíti le ladügübei.

⁹ Jugúya iyúbudirigu, buídulá gíñe jouseruniña jumúsuniña, masíadira jumáña. Jarítagua jumá luágu dándu lan jugúya quei jagía, lábugiñeñadün lagúmadijan Wabúreme le siélubei, áni ában lan láu lanügüniña Búngiu sun gürígia.

Cátei lé buri áubei wageíndagua lúma Máfia

¹⁰ Guetóti nidújeñu, jére jumá lídaañu ában lúma Wabúreme, láu lére le gabáfubei. ¹¹ Daűjumoun sun daűguaü to líchuguboun Búngiu joun sun lánigu lun derégüdagu jumá lueí leyéedagunün Máfia. ¹² Lugúndun máma jáma gürígia ja láutiña ũgürügü lúma ábuu wageíndagua, jáma buri espíritugu gabáfutiña ja lánina wuríbani yágüta íñu lúma jáma espíritugu ja gáambaña gumádi, lúrudu lúma érei luágu buri cátei lánina lubúriga lídan ubou le wageíndagua. ¹³ Ligía ragűjumoun lubeí sun daűguaü to líchuguboun Búngiu jun lun gayára lan jawánduni wuríbani lídan wéyu le jabúseerubei espíritugu jagía jageíndagun júma, áni lárigiñeme jawánduni, ábame jeréderun derégüdagu. ¹⁴ Derégüdagu jumá lubeíti, daűgu táu láni Búngiu daűguaü queísi ában lisúdaaran. Daűgua jumá láu inárüni queísi láu ában béliti le gürágu umúti buídu luágu jiránaagua, areidúañu láu ísuruni quei láu cátei le adáuragubei láu laníguagu súdaara. ¹⁵ Aráanseñu jumá lun japúrichijani ugánu luágu Wasálbaragüle, le íchuguti darángilaü, queísi laráanserun súdaara dan le ladáürunun lisábadun. ¹⁶ Lougiñe sun cátei, barűjumei jafiñen quei lárügüdüni súdaara cátei láuti gürábu ligíbugiñe, lun jaráramunun sun gimára durúnguatú to lachűűjaboun Máfia juágun. ¹⁷ Barűjumei jeménigidun luágu jasálbarun quei ladáüruni súdaara lubúnidin lun latoúnigiruni lábulugu, barű jumeíme Lerérun Búngiu quei efeín to líchuguboun Sífiri Sándu jun. ¹⁸ Adűga jumei sun le láu sarágu ayúmuraguni lun Búngiu lun líderagunün, ayúmuragua jumá lun Búngiu

súnwandan láu lubáfu Sífiri Sándu. Agágudúañu jumá, máburujalá jarüna, ayúmuragua jumá jawágu sun ja lánigubaña Búngiu. ¹⁹ Ayúmuragua jumá giñe nuágu lun líchugun Búngiu dimúrei nun dan le nadímurejan, lun giñe nadímurejan láu manúfudei lun nasúbudiragüdüni ugánu luagu gayára lan giñe jasálbarun ja mámabaña juríu queísi ja juríubaña. ²⁰ Oúnaja láadina Búngiu lun napúrichijani ugánu le, le ueígiñebei nadaürüwa guetó. Ayúmuragua jumá lun napúrichijani ugánu le láu manúfudei, queísi lubúdubu.

Lagúmujoún buri mábugäi

²¹ Tíquico, wadúje jínsiñeti woun, le íderagubaliwa buídu lídan luwádigimari Wabúreme, ligíaba íchiga ugánu jun nuágu lúma luágu le nadügübei. ²² Ligía nouñajaanbalin jun lun lariñaguni jun ída wáña lan, lun líchugun gurásu jun.

²³ Rúlá Búngiu Úguchili lúma Wabúreme Jesucrístu darángilaü lúma ínsiñeni láu afíñeni jun, wadújeñu lueígiñe Jesucrístu, ²⁴ biní láñame Búngiu sun ja jínsiñejabúbaña lun Wabúreme Jesucrístu láu ában ínsiñeni le masáansiraguati. Ítaralá.

Lerérún Búngiu To Lánina Iséri Darádu
New Testament in Garifuna (HO:cab:Garifuna)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Garifuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Garifuna [cab], Honduras

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Garifuna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
df8e4807-f4f9-5f4a-ab14-d1f7ffe98b0a